

Robert Jastrzębski

Opinia o projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy¹

Opinion on a Deputy's bill to amend the Act – Labour Code (Sejm Paper no. 1752): The author is critical of the proposed amendments, as they – in particular – do not abide by the principles of sound legislation. He also points out that the amended Act establishes an exceptional and one-sided protection of employees without taking into account the interest of the employer.

Keywords: Labour Code | bill
Słowa kluczowe: Kodeks pracy | projekt ustawy

Doktor hab. nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Warszawskiego;
r.jastrzebski@wpia.uw.edu.pl.

Na wstępie należy zwrócić uwagę, że prawo pracy, zanim stało się samodzielną gałęzią prawa, należało do dziedziny szeroko pojętego prawa prywatnego. Usamodzielnienie się prawa pracy, jako odrębnej dyscypliny prawnej, następowało stopniowo i miało miejsce na przełomie XIX i XX wieku. W państwie polskim, odrodzonym po zakończeniu I wojny światowej, prawo pracy stanowiło wiele regulacji prawnych, dotyczących m.in. czasu pracy, urlopów, ochrony pracy młodocianych, kobiet, układów zbiorowych². Warto odnotować, że rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. nr 82, poz. 598) zawierał tytuł XI – „Umowy o świadczenie usług”, dział I – „Umowa o pracę” (art. 441–477).

Po 1945 r. regulacje prawne okresu II Rzeczypospolitej w przeważającej mierze nadal obowiązywały, a co za tym idzie prawo pracy zostało zasadniczo

¹ Opinia sporządzona 12 listopada 2013 r. na zlecenie dyrektora Biura Analiz Sejmowych (druk sejmowy nr 1752/VII kad.); BAS-2707/13A(1).

² Szerzej: Z. Fenichel, *Prawo pracy. Komentarz. Przepisy związkowe. Orzecznictwo – Okólniki*, Kraków–Warszawa 1939; I. Rosenblüth, *Układy zbiorowe pracy. Komentarz*, Kraków 1937; M. Świącicki, *Instytucje polskiego prawa pracy w latach 1918–1939*, Warszawa 1960; A. Ajnenkiel, *Położenie prawne robotników rolnych w Polsce (1918–1939)*, Warszawa 1962; W. Szubert, *Zarys prawa pracy*, Warszawa 1976.

zunifikowane w ówczesnym państwie polskim, na podstawie dekretu z 8 stycznia 1946 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa pracy na cały obszar państwa polskiego (Dz.U. nr 4, poz. 30). W późniejszym okresie nastąpiło faktyczne osłabienie funkcji ochronnej prawa pracy, co wiązało się m.in. z administracyjną polityką zatrudnienia, dyscypliną pracy czy ochroną mienia społecznego, w szczególności walką z produkcją złej jakości oraz naruszaniem obowiązków pracowniczych³. W ostatnim wypadku wiązało się to z niedoborem, będącym wynikiem czynu przestępnego, czyli szkodą w mieniu powierzonym, co popularnie określano mianem manka. Co istotne, zabezpieczenie wekslowe odgrywało podstawową rolę, w związku z dochodzeniem od pracownika roszczeń majątkowych⁴.

Wejście w życie ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. nr 16, poz. 93) nie spowodowało zasadniczo uchylecia dotychczasowych regulacji z zakresu prawa pracy, zgodnie z art. XII ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz.U. nr 16, poz. 94), w sprawach nieuregulowanych miały być stosowane odpowiednio do stosunków pracy przepisy Kodeksu cywilnego (k.c.), chyba że były niezgodne z zasadami prawa pracy. Ostatecznie 26 czerwca 1974 r. została uchwalona ustawa – Kodeks pracy (Dz.U. nr 24, poz. 141; dalej: k.p.). Istotne znaczenie miał i ma art. 300 k.p., zgodnie z którym w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są sprzeczne z zasadami prawa pracy.

Po dłuższym wstępie należy przejść do meritum zagadnienia. Proponowane zmiany Kodeksu pracy, dotyczące w istocie ustawowego zakazu stosowania zabezpieczeń przyszłych roszczeń pracodawcy ze stosunku pracy, w postaci wystawiania weksla lub oświadczenia pracownika o poddaniu się egzekucji, w tym uznania długu przez pracownika, nie spełniają standardów poprawnej legislacji. Nie można bowiem w jednym przepisie (projektowany art. 17¹ k.p.) zamieszczać dwóch różnych sposobów zabezpieczania wierzytelności, tzn. wekslowego (ustawa z 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe, Dz.U. nr 37, poz. 282, ze zm.; dalej: u.p.w.) oraz, jak należy domniemywać, w formie aktu notarialnego, na podstawie którego pracownik poddał się egzekucji (art. 777

³ Szerzej: A. Lityński, *Historia prawa Polski Ludowej*, Warszawa 2005.

⁴ Szerzej: M. Piekarski, *Odpowiedzialność wekslowa sprzedawców „ajencyjnych” za manka*, „Nowe Prawo” 1960, nr 6; Z. Resich, *Zagadnienia procesowe w sprawach o manko*, „Nowe Prawo” 1956, nr 7–8; M. Piekarski, *Aktualna problematyka wekslowa w sprawach mankowych*, „Palestra” 1961, nr 2; M. Piekarski, *Wekslowe zabezpieczenie roszczenia o pokrycie manka*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1962, nr 12; S. Garlicki, M. Piekarski, A. Stelmachowski, *Odpowiedzialność cywilna za niedobory*, Warszawa 1970; L. Dzikiewicz, *Odpowiedzialność majątkowa personelu sprzedającego*, Warszawa 1971; M. Piekarski, *Odpowiedzialność odszkodowawcza za niedobory*, Warszawa 1977.

§ 1 pkt 4 – 6 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.). Pierwszy bowiem sposób dotyczy prawa materialnego – prawa wekslowego, drugi zaś postępowania cywilnego – postępowania egzekucyjnego.

Proponowane zmiany Kodeksu pracy umieszczone zostały błędnie w art. 17¹, w rozdziale II – „Podstawowe zasady prawa pracy”, czyli w zasadach prawa pracy, które stanowią katalog podstawowych zasad prawa pracy w znaczeniu normatywnym. Zasady te tworzą wytyczne dla współczesnej legislacji, a także wskazówkę wykładni prawa pracy⁵. Dlatego taka regulacja, o ile zostanie uchwalona, powinna być zamieszczona w dziale V – „Odpowiedzialność materialna pracowników” albo w dziale XV – „Przepisy końcowe”, np. w postaci zmiany art. 300 k.p. Poza tym zakaz stosowania zabezpieczeń przyszłych roszczeń pracodawcy ze stosunku pracy nie powinien ograniczać się tylko do odpowiedzialności materialnej pracowników, ale np. zakazu konkurencji (art. 101¹–101⁴ k.p.) czy umowy dotyczącej podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracownika, w tym zwrotu kosztów z tym związanych (art. 103⁴ i 103⁵ k.p.). Natomiast w przypadku oświadczenia pracownika o poddaniu się egzekucji regulacja tego rodzaju, o ile jest uzasadniona, powinna znajdować się w Kodeksie postępowania cywilnego, gdyż nie można regulować zagadnień postępowania egzekucyjnego w zasadach prawa pracy.

Warto także zwrócić uwagę na nieściśły język prawny proponowanej zmiany Kodeksu pracy. Sformułowania: „oświadczenie pracownika o poddaniu się egzekucji”, „uznanie przez pracownika długu” czy „zabezpieczenie przyszłych roszczeń pracodawcy” są mało klarowne. W pierwszym wypadku prawdopodobnie chodzi o pozasądowy tytuł egzekucyjny, w formie aktu notarialnego (art. 777 § 1 pkt 4 – 6 k.p.c.), przy czym nie wynika to wprost z projektu ustawy⁶. Dlatego należałoby to sformułowanie dostosować do języka prawnego, jakim posługuje się ustawodawca w Kodeksie postępowania cywilnego. Odpowiednia zmiana natomiast, o ile jest uzasadniona, powinna dotyczyć art. 777 k.p.c. w postaci dodatkowego paragrafu albo punktu do § 1, który wyłączyłby *a limine* oświadczenie pracownika o poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego. Oczywiście sprawą dyskusyjną jest w ogóle zasadność takiej regulacji, skoro dłużnikowi pracownikowi przysługuje tzw. powództwo przeciw-

⁵ Szerzej M. Gersdorf, K. Rączka, M. Raczkowski, *Kodeks pracy. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 48 i n.

⁶ Szerzej: *Kodeks postępowania cywilnego – Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, J. Gołaczyński (red.), Warszawa 2012, s. 212–217; *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie nieprocesowe, w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do art. 506–1088*, t. III, K. Piasecki, A. Marciniak (red.), Warszawa 2012, s. 746 – 748; *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. IV, *Postępowanie egzekucyjne*, H. Pietrzkowski, T. Erciński (red.), Warszawa 2009, s. 81–82.

egzekucyjne (opozycyjne) regulowane w art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., a w razie zakwestionowania przez dłużnika pracownika w tym powództwie roszczenia – pracodawcy, to na pozwanym wierzycielu spoczywa *onus probandi* (ciężar dowodu), że roszczenie co do zasady lub wysokości jest zasadne⁷.

Również budzi zastrzeżenia użyte w projekcie stwierdzenie „uznanie przez pracownika długu”, które ma na celu zabezpieczenie przyszłych roszczeń pracodawcy wynikających ze stosunku pracy. Obowiązujący Kodeks cywilny, w tym nieobowiązujący już Kodeks zobowiązań z 1933 r., nie zna pojęcia abstrakcyjnego uznania długu jeszcze nieistniejącego, który stanowiłby samoistne źródło zobowiązania⁸. Zachowało bowiem aktualność orzeczenie Sądu Najwyższego z 19 maja 1961 r. (sygn. akt I CR 540/60), zgodnie z którym: *w prawie polskim nie jest znane abstrakcyjne uznanie długu, tj. takie uznanie, które jest samoistnym źródłem zobowiązania, powstającym niezależnie od tego, czy uznany dług istniał w rzeczywistości*⁹. W związku z tym uznanie długu ma jedynie znaczenie późniejszego potwierdzenia zobowiązania, powstałego z określonego tytułu prawnego. Dlatego uznanie roszczenia, jak słusznie zaznaczył Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 11 sierpnia 2011 r. (sygn. akt I CSK 703/10), polega na tym, że: *dłużnik zapewnia wierzyciela o wykonaniu zobowiązania, w związku z czym wierzyciel nie musi obawiać się upływu przedawnienia roszczenia, gdyż uznanie powoduje przerwanie biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.), na skutek którego przedawnienie zaczyna biec na nowo (art. 124 § 1 k.c.)*¹⁰. Dlatego użycie w projekcie tego terminu stanowi naruszenie zasad obowiązującego prawa cywilnego. Nadto projekt w ogóle nie normuje kwestii istniejących zabezpieczeń, czyli już wystawionych weksli lub złożonych oświadczeń pracownika o poddaniu się egzekucji, które powstały przed wejściem w życie projektowanej zmiany Kodeksu pracy (chodzi o brak przepisów przejściowych).

Istotne znaczenie dla omawianego zagadnienia mają funkcje weksla, które zmieniały się na przestrzeni XX wieku na ziemiach polskich. Na początku należy stwierdzić, że weksel pełni cztery podstawowe funkcje: kredytową, płatniczą, obiegową i gwarancyjną¹¹. Weksel, jako papier wartościowy na zlecenie, pełnił przede wszystkim funkcję kredytową, stanowiąc ważne narzędzie kredy-

⁷ Szerzej: *Kodeks postępowania cywilnego*, J. Gołaczyński (red.), *op. cit.*, s. 230–243; A. Ziętek, *Poddanie się egzekucji przez pracownika w akcie notarialnym*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2013, nr 7.

⁸ Szerzej: L. Domański, *Instytucje Kodeksu zobowiązań. Komentarz teoretyczno-praktyczny. Część ogólna*, Warszawa 1936, s. 52–526; S. Dmowski, S. Rudnicki, *Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza – część ogólna*, Warszawa 2007, s. 498–501; *Kodeks cywilny. Komentarz*, E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Warszawa 2013, s. 294–295.

⁹ OSNIC 1963, nr 3, poz. 93.

¹⁰ LEX nr 898249.

¹¹ Szerzej: M. Michalski, *Funkcje gospodarcze weksla*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1992, nr 4; R. Jastrzębski, *Wykorzystanie funkcji kredytowej wek-*

tu krótkoterminowego. Sytuacja zmieniła się po II wojnie światowej, kiedy tzw. weksle kupieckie (rymesy) przestały funkcjonować w obrocie gospodarczym. W Polsce wiązało się to głównie ze zmianą systemu polityczno-ekonomicznego. Natomiast weksel w coraz większym stopniu zaczął być wykorzystywany jako instrument prawny, mający na celu zabezpieczenie roszczenia ówczesnych zakładów pracy w razie niedoborów w mieniu powierzonym pracownikom. W szczególności wygodną jego formą był weksel niezupełny w chwili wystawienia, czyli tzw. weksel *in blanco*¹². Miał on postać weksla gwarancyjnego bądź kaucyjnego. Pierwszy miał i ma na celu zabezpieczenie praw stron umowy (tzw. stosunek podstawowy), a wierzyciel ma prawo wypełnić weksel *in blanco* zgodnie z warunkami umowy (tzw. deklaracji wekslowej). Wynika z tego, że weksel gwarancyjny stanowi samodzielne zobowiązanie istniejące niejako obok zobowiązania ze stosunku umownego. Natomiast weksel kaucyjny nie był i nie jest rezultatem umowy pozawekslowej, lecz zabezpiecza odszkodowanie, wynikające z odpowiedzialności deliktowej osób, które złożyły na nim swoje podpisy. Dlatego wypełnienie treści takiego dokumentu wekslowego uzależnione jest od istnienia określonych przesłanek odpowiedzialności, przede wszystkim faktu powstania szkody i winy osoby, która zobowiązała się wekslowo.

Zastosowanie dokumentu wekslowego wynikało i wynika z określonych cech, jakie charakteryzują instytucję weksla. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim:

1. abstrakcyjny i samodzielny (nieakcesoryjny) charakter zobowiązania wekslowego,
2. formalizm wekslowy,
3. solidarną odpowiedzialność dłużników wekslowych,
4. ograniczoną dopuszczalność zarzutów, jakie przysługują dłużnikowi wekslowemu,
5. przyspieszony tryb dochodzenia roszczeń (postępowanie nakazowe),
6. poręczenie wekslowe (awal).

Nie zamierzam szerzej omawiać tych wszystkich instytucji prawa wekslowego, które w istocie mają *de facto* umożliwić szybkie i sprawne zaspokojenie wierzyciela¹³.

sla, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1998, nr 3; *idem*, *Funkcje weksla w II Rzeczypospolitej*, Warszawa 2003.

¹² Szerzej: H. Ritterman, *Weksel in blanco*, „Głos Sądownictwa” 1933; A.D. Szczygielski, *Instytucja wekslu in blanco na tle doktryny i orzecznictwa sądowego*, „Głos Sądownictwa” 1934; M. Honzatko, *Obieg weksla in blanco*, Lwów 1934; A. Szpunar, *Obieg weksla in blanco*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1991, nr 10; P. Machnikowski, *Weksel własny in blanco*, Warszawa 2002.

¹³ Szerzej: Z. Fenichel, *Istota zobowiązania wekslowego*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1934, nr 5; S. Wróblewski, *Prawo wekslowe i czekowe z 28 kwietnia 1936 r.*, Kra-

Zastosowanie weksla w prawie pracy przechodziło *sui generis* ewolucję, zarówno w kontekście normatywnym, jak i orzecznictwym. Wpływ na to miały różne czynniki nierzadko związane z prowadzoną polityką ekonomiczno-społeczną, jak w okresie Polski Ludowej. Ten temat szerzej omówiłem w osobnym opracowaniu¹⁴ i nie jest moim zamiarem powtarzanie całej złożonej problematyki orzecznictwej i poglądów doktryny w tej sprawie, które notabene są do chwili obecnej rozbieżne.

Zwrócić należy uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2011 r. (sygn. akt II PK 159/10)¹⁵, który stał się podstawą projektowanej zmiany Kodeksu pracy, co zostało stwierdzone w treści uzasadnienia do projektu ustawy. Orzeczenie to jest jednym z wielu, jakie na przestrzeni lat wydał Sąd Najwyższy w sprawie stosowania zabezpieczeń wekslowych w prawie pracy. Oczywiście w określonym stanie faktycznym wyrok, zdaniem składu orzekającego Sądu Najwyższego, był słuszny. Natomiast zastosowana w uzasadnieniu argumentacja może już budzić wątpliwości, na co zresztą zwróciłem uwagę w wymienionym wyżej opracowaniu. Zastrzeżenia do wyroku Sądu Najwyższego wynikały, m.in. z uznania, że prawo wekslowe nie należy do regulacji Kodeksu cywilnego, w związku z brzmieniem art. 300 k.p., czy stwierdzenia, iż przepisy i zasady prawa pracy sprzeciwiają się i wykluczają dopuszczanie weksli gwarancyjnych, jako dodatkowego środka zabezpieczenia roszczeń pracodawcy. Dlatego uważam, że nie można opierać zmiany Kodeksu pracy na jednostkowym wyroku Sądu Najwyższego.

Warto również zwrócić uwagę, czego ani Sąd Najwyższy, ani twórcy projektu nie dostrzegli, że wystawienie weksla *in blanco* niezgodnie z wolą wystawcy może rodzić skutki w postaci sankcji karnych. Mianowicie chodzi o art. 270 § 2 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. nr 88, poz. 553, ze zm.), zgodnie z którym podlega odpowiedzialności karnej ten, kto wypełnia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa¹⁶. W związku z tym niezgodne z porozumie-

ków 1936; A. Szpunar, *O powstaniu zobowiązania wekslowego*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 1992, nr 1; *idem*, *Poręczenie wekslowe*, „Państwo i Prawo” 1992, z. 8; *idem*, *Weksel własny*, „Rejent” 1993, nr 6; *idem*, *Zarzuty przysługujące dłużnikom wekslowym*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1993, nr 6; R. Sadlik, *Docho-dzenie wierzytelności z weksla in blanco*, „Przegląd Sądowy” 2000, nr 9; P. Machnikowski, *Prawo wekslowe*, Warszawa 2009; J. Jastrzębski, M. Kaliński, *Prawo wekslo-we i czekowe. Komentarz*, Warszawa 2012.

¹⁴ R. Jastrzębski, *Wykorzystanie weksla gwarancyjnego in blanco w prawie pracy*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2012, nr 7, s. 2–17.

¹⁵ „Monitor Prawa Pracy” 2011, nr 6, s. 313–317; LEX nr 786374; M. Olszewski, *O zabezpieczeniu wekslowym w prawie pracy – raz jeszcze*, „Monitor Prawa Pracy” 2013, nr 5.

¹⁶ Szerzej: A. Marek, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 577–580; *Kodeks karny. Część szczególna*, t. II, *Komentarz do artykułów 222–316*, A. Wąsek (red.),

niem wekslowym wypełnienie weksla *in blanco*, czyli dokumentu wekslowego najczęściej stosowanego w praktyce w celu ochrony interesów pracodawców, może powodować odpowiedzialność karną zarówno posiadacza weksla *in blanco* – pracodawcy, jak również osoby, która dochodzi należności pieniężnej określonej w jego treści.

Kolejnym zagadnieniem jest możliwość stosowania w prawie pracy tzw. *re-cta* weksli, czyli weksli z klauzulą nie na zlecenie lub innym równoznacznym zastrzeżeniem (art. 11 u.p.w.), które stanowią papiery wartościowe imienne (art. 921⁸ k.c.). Zastosowanie takich weksli w obrocie ogranicza ich obiegowość, ponieważ mogą być one przeniesione w formie i ze skutkami przelewu – cesji (art. 509–518 k.c.). W związku z tym dłużnik – pracownik może podnosić wszystkie zarzuty wobec kolejnych posiadaczy weksla, jakie miał wobec pierwszego wierzyciela wekslowego – pracodawcy¹⁷. Takie unormowanie zawarte jest w art. 41 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. nr 126, poz. 715, ze zm.).

Poza tym trzeba podkreślić, że proponowana w art. 171 k.p. bezwzględna nieważność weksla, zarówno jego wystawienia, jak i dochodzenia roszczeń, w celu zaspokojenia się na jego podstawie przez każdego późniejszego posiadacza weksla, jest w istocie ingerencją w prawo wekslowe z 1936 r. Należy bowiem *expressis verbis* stwierdzić, że zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, a nie kauzalny. W związku z tym ingerencja ustawodawcy zmierzałaby do zmiany podstawowych zasad prawa wekslowego – zasady abstrakcyjności zobowiązania wekslowego¹⁸. W praktyce natomiast spowodowałaby *de facto* istnienie dychotomicznego podziału na: weksle zwykłe i weksle pracownicze, opatrzone z góry sankcją nieważności. W ten sposób powstałaby kuriozalna sytuacja, gdyż hipotetycznie dłużnik wekslowy mógłby podnosić zarzut wekslowy obiektywny (*in rem*), dotyczący pracowniczego charakteru weksla.

Kolejna zmiana Kodeksu pracy dotyczy dodania w dziale XIII – „Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika” do art. 281 punktu 2a. Związana jest ona ściśle z wprowadzeniem zakazu z korzystania z wyżej omówionych metod zabezpieczania wiarygodności wynikających ze stosunku pracy. Zgodnie z zawartą w projekcie propozycją naruszenie tych zakazów ma stanowić wykroczenie przeciwko prawom pracownika. W związku z tym na-

Warszawa 2006, s. 653 i n.; *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, t. II, A. Zoll (red.), Warszawa 2008, s. 1320 i n.

¹⁷ Szerzej: M. Barzycka-Banaszczyk, *Dopuszczalność zabezpieczenia wekslowego w prawie pracy*, „Praca i Zabezpieczenie Społeczne” 2009, nr 12; M. Czechowski, *Weksel jako zabezpieczenie roszczeń pracodawcy*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2008, nr 4.

¹⁸ Z. Fenichel, *Istota zobowiązania wekslowego*, *op. cit.*; A. Stelmachowski, *Wstęp do teorii prawa cywilnego*, Warszawa 1984, s. 131–132; A. Szpunar, *Komentarz do prawa wekslowego i czekowego*, Warszawa 1996, s. 15 i n.

ruszenie ich skutkowałoby sankcją karną w postaci grzywny, określonej *in fine* art. 281 k.p. Projektowana zmiana stanowiłaby za daleko posuniętą ingerencję ustawodawcy, a tym samym źle pojętą realizację funkcji ochronnej prawa pracy. Zresztą wpisuje się ona w modny obecnie nurt penalizacji jakichkolwiek naruszeń przez pracodawcę unormowań z zakresu prawa pracy.

Podsumowując, projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy nie spełnia zasad poprawnej legislacji. Zmiany Kodeksu pracy nie mogą bowiem obejmować również materii normowanych w Kodeksie postępowania cywilnego (postępowanie egzekucyjne), zmieniać charakteru prawnego uznania długu czy abstrakcyjności zobowiązania wekslowego. Na dodatek nie mogą być zamieszczone w rozdziale II – „Podstawowe zasady prawa pracy”, gdyż określone są w nim niejako rudymen tarne zasady prawa pracy. Poza tym, co wynika z uzasadnienia projektu, nie można opierać zmiany Kodeksu pracy na jednostkowym wyroku Sądu Najwyższego, zastosowanym w określonym stanie faktycznym. Nie można także w sposób wyjątkowy i jednostronny chronić pracownika, jako strony słabszej stosunku pracy. Prawo pracy bowiem powinno również uwzględniać interes pracodawcy, w szczególności, jeżeli chodzi o mienie powierzone pracownikowi (art. 124–127 k.p.). Oczywiście zmiany w stosowaniu zabezpieczeń powinny iść w kierunku m.in. stosowania *recta* weksli (weksli nie na zlecenie, weksli imiennych) czy ograniczenia tych zabezpieczeń wyłącznie do roszczeń pracodawcy, w wypadku niedoboru w mieniu powierzonym pracownikowi.

W związku z tym opiniowany projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy należy ocenić negatywnie.